

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerinti.

Nemzetiségek hazafisága.

Mindig jószívű és hiszékeny volt a magyar. Ez jellemezte fajunkat a múltban, ez a jelenben is főjellemonása. Szép ugyan, szép, de fölötté veszedelmes, mert sokat kellett ép emiatt elszenvednie és majdnem végromlásba sodorta nemzetünket az erények tulhajtása. Tulhajtása mondom, mert a hazánkban élő nemzetiségek nem érdemlik meg, hogy a magyar testvéri gondolatlanul és tárt karokkal dédelgesse őket.

Nem a közös haza magyarságának érdekeit szolgáló elemek ők, nem a közös terhek megosztásában valunk szenvedő lakói ez országnak, nem testvérek ők többé; hanem minden lépten-nyomon ellenünk támadó s hazánk szent jelvényeit, nemzetünk emlékeit, ősi földünk imádott hagyományait a hol csak lehet meggyalázó s ellenünk folyton agitáló érdemtelen lakói országunknak.

Hála neked magyarok istene, hogy erőnk tudatában még mindig csak megvetéssel hallgatunk e dolgokról.

Hallgatunk — mert jóhiszemű magyarok vagyunk. De nem hallgatna más nemzet. Nem hallgatna a muszka, nem a német, nem az angol, nem a francia, de nem hallgatna egy nemzete sem a világnak, hanem a testén rágódní akaró férget erős kezekkel dobná le magáról a porba s eltaposná, mielőtt mérges fogaival testét megsérthette volna.

De nálunk már megmárták a testet, — már rágódnak is rajtuk és ha idején nem égetjük ki a mart sebet — a veszélyes férget pedig minden alkalmazható törvényes eszközökkel nem teszünk ártalmatlanná, akkor csak magunkra vessünk, ha gyáván, élehetetlenül pusztulunk el az élelmesebb népek sorai közül.

Azt hiszem, hazánk nemzetiségeinek érdeke oly közös a mi érdekeinkkel, hogy azokat csak a színvak nem veheti észre.

Az idő elérkezett. Vagy velünk, vagy ellenünk. Egy szebb jövő küszöbén áll nemzetünk és sok szunyadó lélek ébredése, sok szenvedő elszánt küzdelme közepette meglátja népünk a szabadság rég óhajtott hajnalhasadását. Szabadság — te világító fénysugár — te vezetsz majd bennünket újra s tevelgyő agyvelőnk világosodni fog, és a szent fénynél ismerünk majd egymásra és azt kiáltjuk: ide a baráti jobbal, hiszen testvérek vagyunk. A rabszolga-jármót nem egyszer zuzta szét a szabadság varázshatalma s a börtön láncsörrenése édes dallama lesz a népek álmainak. A rablilincsnél azonban van még százszorta erősebb bilincs és ez

a mi általunk önnön lelkünkre vert bilincs... Mert a szabadság csak ott virulhat, ahol azt megbecsülni tudják, ahol egymás jólétéért küzd minden ember és nem a rut önérdék, de nemes becsület s lángoló honszeretet fáklyafénye ég.

Ha még egyszer eljönne az az idő, amikor a magyarnak csak egyetlen imája, egyetlen fohásza volt... a haza... akkor soraink között kellene látni nemzetiségeinket is, mert a közös fohász csak egy hazáért, csak a magyar hazáért szállhat föl az égre a mi istenünkhez.

Azt szeretné a magyarok istene, ha megbecsülné egymást a magyar és megbecsülnék saját honában a magyart.

Hazánk nemzetisége!

Mi kinyujtottuk a békejobbot és már régóta nézünk várakozóan felétek. várva az őszinte közeledést... hiszen testvérek vagyunk. Ne feledjétek azt sem, hogy a lovagiasság, a türelemnek határai is vannak. Erőnk érzetében, fennen hangoztatva kiáltjuk felétek, hogy: Le az álarccal, ütött az óra. A nemzet türelme már elfogyott. Mienk e szent föld, melyet nagy ősrünk, Árpád apánk örökölt ránk hagyott. Jelszó legyen: Velünk! Nem ellenünk! Mert istenünk mindig egyet akart... Azt akarta, hogy: „Ne bántsd a magyart!”

Csényi Gyula.

Ha a paraszt kipusztul.

Az ország romlása.

Sok ujság fordul meg naponta a kezem közt, de alig van nap, hogy árverési hirdetményt ne olvasnék benne. Sajátságos, a dob csaknem kizárólag kisbirtokos emberek udvarán pörög. Néhány száz korona tényleges adósságért, amelyet a költségek is növelnek, kótyavetyére kerül több ezer korona értékű ingatlan, földönfutóvá leszen a gazdája családjával egyetemben.

Leírhatatlan az az érzés, a mi ilyenkor betölti egész valóját a tönkrement parasztnak. Az uri ember, ha a vagyona dobra kerül, nem tud úgy kétségbe esni, mint az az együgyű, tudatlan, és az őstermelésen kívül máshoz nem értő paraszt, aki nem tud mihez fogni, mert a gazdálkodás az öröklött tudománya.

Nagy lelki megrázkódtatáson megy keresztül ilyenkor a paraszt. De nem csak a vagyombukott, hanem a környezete is. Hiszen az egyesek pusztulásában a saját sorsukat látják.

Idegen kézre kerül a tanya, az a kedves hajlék, amely emberöltőkön át mindig a családé volt. A földnek minden kis rögét az ő verejték hullásuk öntözte. Ha az apa kidőlt, a fiu fogta kezébe az eke szarvát, hogy aztán ő is ugy adja tovább a fiának. Ezzel a becsülettel szándékkal hagyták ő reá is. Ez a természetes folyamat egyszerre megszakad. Idegen ül bele az ősi vagyomba, a régi tulajdonos pedig koldussá leszen. Ma az egyi-

ken, holnap a másikon esik meg a szerencsétlenség.

Mi lesz a tönkrement parasztból? Nap-számos, kétkézi munkás. A gazdasorból kicsöppent ember azonban sohasem tudja elfelejtetni, hogy ő gazda volt valamikor. Az ő megszokott életmódját el nem tudja hagyni, a régi igényei is megmaradnak, amelyeket azonban nem tud kielégíteni. Új helyzetében is keresni, követelni fogja természetes igényeinek kielégítését és lesz belőle elkeseredett, elégedetlen ember.

Az elégedetlenség és elkeseredés pedig nőttön nő, amint az természetes is. Gátat nem lehet vetni annak. Előbb csak egyes csoportok, de aztán egész néposztályok csatlakoznak a lavinaként megindult mozgalomhoz, amely ugy a társadalomra, mint az államra veszedelmes jelleget ölt, mielőtt rendes szervezetei keletkeznek az elégedetlenségnek.

Nálunk még csirájában az elégedetlenség. A parasztszocializmus még nem vert oly erős gyökeret, hogy félelmissé válhatna. De ami késik, nem mulik. Ha még ma nincs, holnap már lehet. Ma még csirájában el lehetne fojtani az elégedetlenséget, holnap azonban már a szuronyerdők ezrei sem képesek föltartóztatni.

Az állam erősségét különben sohasem a fegyveres hatalom képezte, hanem a köznépi jóléte. A köznépi előtt pedig a még türethető helyzet is a jólét bizonyos foka.

Végtelenül türelmes a mi népünk, fölháladja még a közmondásos birkatürelmet is. De ezzel a nagy erényével nem szabad visszaélni, nem szabad a népet a végtetekig keseríteni, mert ha az évtizedek óta elfojtott keserűség kitör belőle, véráradatba fog fullasztani ártatlant és bűnöst egyaránt.

Nincs veszedelmesebb a félművelt embereknél. Kicsinyben már láttunk parasztlázadást is, például a torontáli Eleméren. Mint a kiéheztetett fenevadak ugy tépték szét a csendőröket. De ezek csak szörványos kitörések. Mi lesz akkor, ha az elégedetlenség országos szervezetet nyer és egyszerre lángba borul az ország?

Most csönd van, de a parázs ég a hamu alatt és észrevétlen harapódzik tovább. Az elégedetlenség terjed.

Mért nem vetnek hát gátat neki? Mért engedik kipusztulni a középbirtokos osztály után a parasztot is? Mért nem gondoskodnak törvényes védelméről, amíg nem késő?

Súlyos következményei lesznek e mulasztásnak. Mert nemcsak a ruthénség és a székelység pusztul, pusztul az alföldi paraszt is. Ha egyes vidékeket meg tud menteni az állami fölsegítés, az egész országot nem fogja lábra állítani.

Gondolnak-e arra az ország sorsának intézői, hogy mi lesz akkor, ha a parasztság elpusztul?

Rostkowitz Arthur.

Szabadkai levelek.

Az V. körü választás izgatja a kedélyeket. A múlt választáson hallatlan erőszakoskodások után sikerült az ellenzéknek elnyomni és a tarisznyásokat bejuttatni a köztörvényhatósági bizottságba. A választást azonban megsemmisítették. Ez azért nem gátolja Mamuschich Lázárt és bandáját abban, hogy kísérletet ne tegyen újból. Az ördöggel is képes ő

szövetkezni, csak hogy az ő erkölcstelen többsége megmaradjon. Most azonban pórul fog járni, mert az ellenzék rendületlenül áll az V. körben.

Kinos feltűnést keltettek a Hegedüs János viselt dolgairól közölt leleplezéseim is, amelyekről az adóhivatalban több törvényhatósági tag meg is győződött. No de nemcsak ezekben ludas Hegedüs ur. Követett ő el zsarolást is rendőrkapitány korában. A karólopás dolgában is gyönyörűen levizsgázott annak idején. Szóval ő gyönyörűen beleillik a szabadkai közigazgatás azon zsványbandájába, amelyet maga a belügyi kormány megszórt szét.

Különböztet a tarisznyások közt is megbomlott az egyetértés. Malagurszky összekapott Wenczel Lajos h. főszámvevővel és melegen érdeklődött a lopott városi nyomtatványok iránt. A nyomtatványlopást Kolonics Károly leplezte le annak idején és bűnjelként félmétermázsányi nyomtatványt csatolt a följelentéséhez. Ezen kellemetlen ügy iratai eltűntek. Elsikkadtak.

Wenczel ellen egyébként nagy a felháborodás a palicsi nyaraló közönség körében is. A h. főszámvevő ugyanis megverte dr. G. Gy. szegedi orvos gyermekeit. Alkalmassint ismét fölöntött a garatra Somogyi Jánosnál.

Palics hirnévének tönkretételén különben nálunknál senki sem buzgólkodik jobban. Amit a palicsi állomás vezetői a fürdő felendülése érdekében tesznek, azt ők lerontják.

Amugy sem valami kellemes idegeneknek a palicsi fürdőzés. A kora reggeli órákban tökrészeg alakok inzultálják a nőket. Trágár nótáktól viszhangos a park. A késő esti órákban közbiztonság nincs. A rendőrség mintha nem is léteznék. Sőt, bárcsak ne is volna. A közbiztonság mindjárt jobb lábon állana.

Magában a városban még ma is a régi állapotok uralkodnak. Bicskázás, gyilkosság, rablás napirenden. S az a csodálatos, hogy mindig „ellenzéki“ polgárokkal történnek az efféle balesetek. Nojések Kálmán polgártársunk nem az utolsó áldozat. A megfélemlítés ilyen alacsony eszközeit, úgy látszik, még ezentúl is föl akarja használni az a becstelen uralom, amelyet Mamusich Lázár teremtett meg és amelynek terdet-fejet hajtó szolgája volt mindenkor a főkapitány, akinek elcsapátása nem is lehetne idő kérdése, ha viselt dolgait körülményesen ösmerné a belügyi kormány.

Gondoskodni fogunk róla, hogy titokban ne maradjon semmi.

Ujdonságok.

— **Előfizetési fölhívás.** Hat hónapi fennállása óta a „Független Közvélemény“ tanúságot tett róla, hogy törhetetlenül küzd azon célokért, amelyeket maga elé tűzött. Ismert szókimondásával, törhetetlen elvhűségével, az előfizetők és hirdetők iránt mindenkor tanúsított előzékenységgel megnyerte a közönség szeretetét. A lap nemcsak Szegeden, hanem Csongrádmegyében, Szabadkán is közkedveltségnek örvend, mert ostorozója minden bűnnek és visszaélésnek, bárhol követték is el. A lap előfizetési ára a reménymelléklettel együtt egész évre 3 forint, de hogy szegény ember is járathassa, havi előfizetést is nyitottunk 25 krajcárral.

— **Felhívás a tápéi polgársághoz.** Felkérem a tápéi függetlenségi és 48-as polgárokat, hogy a „Tápéi függetlenségi kör“ megalakítása ügyében a szeptember hó 7-én, vasárnap d. u. 4 órakor tartandó előértekezleten a Szerdahelyi-féle vendéglőben teljes számban

megjelenni sziveskedjenek. A párttagok megbízásából: Rostkowitz Arthur pártjegyző.

— **„Te!“** A teremben tisztelt képviselő ur, a folyosón, a kuloáron és egyebütt „Te!“ Az mindegy, ha a két tebarát közül az egyik merkantilista, a másik néppárti, az egyik ultramontán, a másik Kossuth-párti, ők azért tebarátok! És a miniszterekkel szintugy. Az ülés alatt dörögnek az argumentumok, a frappáns bizonyítékok és sürgős interpellációk, a folyosón: „Te kegyelmes uram!“ Valljuk meg, ez az egész komédia. Komédia és csalás. Bécsben e tekintetben sokkal előbbre vannak. Ott a piszkolódás, gazemberelés legalább őszinte. Ott minden „tolvaj, sikkasztó és Haderlump“ az illető szíve mélyéről jön. Akit lekutyáztak a teremben, azt nem tegezik a folyosón. Ott a gazember gazember marad, akár a karzat, akár pedig a buffet szemellettára történik a beszélgetés. És ez a tisztességes. Mert igazán nem más az egész népbolonditáznál és a választó közönség fitymálásánál, mikor valakit a teremben a hang szent nevében összeteremtettéünk és hazaurulónak deklarálunk, a folyosón pedig kebelbaráti szervuszokkal traktálunk.

— **Vizsgálat a tápéi kerületben.** A bűnügyi vizsgálatot már befejezte a tápéi kerületben Magay Lajos vizsgálóbíró az Fnyedi-párt kortesei ellen. Most jön nem sokára a parlamenti vizsgálat. Belitska Béni elnökle alatt, Barabás Béla és Kubinyi Géza szeptember 9-én kezdik meg a parlamenti vizsgálatot a kerületben. A vizsgálat azonban aligha lesz alapos, mert hiszen csak pár napot szánt rá a vizsgáló bizottság.

— **Az Árpád-egylet alapszabályai.** Nagy lelkesedéssel alakult meg az Árpád-egylet Pusztaszeren, működését azonban meg nem kezdette még. Az alapszabályokat ma sem küldötték föl a hatóság közvetítésével a belügyi kormányhoz megerősítés végett, pedig már négy hét telt el a megalakulás óta. Ha ilyen lassan intézkednek az új vezetők, akkor talán még ebben az évben sem történhet meg a végleges megalakulás. Az egylet alapítói egyébként elhatározták, hogy a télen jótékonycélu előadást és bálát rendeznek az egylet javára. Fölkérjük a nagyközönséget is, hogy kegyadományait az Árpád-egylet hazafias céljaira juttassa. A tagsági díj egyszerűs mindenkorra 5 korona.

— **Vadászat a város ellen.** A szegedi vadászegylet legutóbbi közgyűlésén egyhangúlag tudomásul vették és helyeslőleg elfogadták a nyomtatásban is megjelent, s a tagoknak is megküldött igazgatói jelentést, amelynek utolsó része így szól:

„Az 1902—3-ik évaddal a 6 éves ciklus lejárt. A szegedi vadász-egyletnek Szeged várostól bérelt területei jövő év július havában újra árverés alá kerülnek. Az egyletnek a Tápé községtől és körös-tisza-marosi ármentesítő társulattól bérelt területei maradnak, a várostól bérlő birt területeket árverésen kell megszerezni.

Indítványozom, mondja ki a közgyűlés, miszerint az egyletet tovább folytatja és Szeged várostól az eddig bérlő birt területet a következő hat évre is kivészi. Ennek végrehajtására már most kiküld három tagot. Kimondja továbbá a közgyűlés, hogy a tagok közül azokat, akik „akár személyesen, akár hozzátartozói, vadászimborái az árlejtésen az egylet ellen árvereznek, a tagok névsorából törli.“ Majd így folytatja az igazgatói jelentés: „Minden egyes tag saját érdekében törekedjék arra, hogy a bérlőhöz mentül olcsóbban jusson az egylet, mert a várostól most bérlő birt területet bármilyen ki-bérlő kiküldött három tag és ha magas áron veszi ki, magas lesz a tagsági díj is.“

Igy az igazgatói jelentés, amelyből kitűnik, hogy Endrényi Lajos igazgató erélyesen védi az egylet érdekeit. De kitűnik belőle az is, hogy Endrényi Lajos, a városképviselő a város érdekei ellen foglalt állást. Ez a kettős szereplés összeférhetetlen. Tűrhe-

tetlen állapot is, hogy a 34 tagu egyesület a 104.000 lelket számláló város érdekei ellen dolgozhasson. Az is furcsa állapot, hogy e szegedi vadászegylet elnöke Bokor Pál gazdasági tanácsos legyen, még furcsább pedig az, hogy akkor, midőn ezt a határozatot elfogadták, ő elnökölt a közgyűlésen. Vagy kikerülte talán figyelmét, hogy a város érdekei ellen foglalt állást az ő elnökle alatt álló egyesület.

— **Kossuth-öltöny az iskolában.** Kővetésre méltó határozatot hozott a Szolnokon szeptember hó elején megnyíló polgári fiúiskola tanítói testülete. Eötvös Lajos tanfelügyelő kezdeményezésére tisztán társadalmi uton szervezett négy osztályú polgári fiúiskola nyílik meg Szolnokon szeptember hó 1-én. Az iskolaszék hazafias tagjai annak emlékére, hogy ez az iskola Kossuth esztendejében nyílik meg, egyhangúlag elhatározták, hogy növendékei részére Kossuth-öltönyt — Kossuth-kalap, kettős-ujju kabát, zsinórzatos nadrág — fog beszereztetni, mely öltönyt aztán ünnepek alkalmával viselik a tanulók. Ajánljuk a szép és követésre méltó példát Szeged tanuló ifjúságának figyelmébe. Kíváncsiak vagyunk különben rá, vajjon a mi tanfelügyelőnk, dr. Tergina Gyula, mikor fog a szolnoki kartársához méltó buzgalmat kifejteni a hazafias érzés emelése érdekében. Vagy talán nem ér rá a mi tanfelügyelőnk a sok fegyelmi vizsgálat miatt, amiket az ellenzéki érzelmi tanítók ellen indított?

— **Tanácsnok a szegények házában.** Valamikor szép napokat látott Birkás Lajos, Szabadka városának ezidőszerint nyugalmazott tanácsnoka. Vagyonos ember volt, de lassankint teljesen elszegényedett. Felesége elvált tőle s nyugdíját lefoglalták, ami pedig megmaradt, az tartásdíj címén elváltan élő feleségeé. A sorsüldözött tanácsnok keresett állást is, de nem talált. Kétségbeesítő helyzetében aztán folyamodott a városi hatósághoz, hogy adjanak neki helyet a szegények házában. A kérelem fölött még nem határozott a szabadkai tanács, hihetőleg azonban majd valami alkalmazást adnak neki és nem engedik, hogy nyugalmazott tanácsnok létére a szegények házában töltsse el hátralevő napjait.

— **Hazafiatlan tanító.** A pángermán apostolok egyik neveltje szakadt ide hozzánk, a magyarság szüztiszta földjére. Perweiler József a neve és a röszei iskolában tanító. Négy éve eszi már a jó magyar kenyerét Szeged városának, de a hazafias ünnepeket kutyába sem veszi. A röszei nép minden hazafias ünnepet megül, de különösen a sajtószabadságát, amikor is az iskolás gyerekek szavalataikkal szereznek örömet szüleiknek. Perweiler József tanító növendékei közül azonban nem akadt szavaló, bárha a szülők felhívták rá, hogy tanítsa néhány hazafias versre az apró népet. A tanító, akiben pángermán érzelmek buzognak, rá se hederített a szülők kérésére. De másért is van panasz rá. A tanító ugyanis szenvedélyes vadász és e sportot sokszor akkor is üzte már, amikor tanítania kellett volna, s ez idő alatt a felesége foglalkoztatta a gyerekeket. A tanító különben oly szenvedélyes vadász, hogy a zsákmány után eltévelyeg a tilosban is. Mindezeket „Több röszei lakos“ aláírásu panaszos levél hozta tudomásunkra azzal, hogy mindezeket tudomásul adják a népiskolai felügyelőnek is.

— **Az adókövetés Szabadkán.** Az adókövetés sehol a világon nem megy olyan kedélyesen, mint Szabadkán. Az adóösszeíró küldöttséget telt kancsók várják és vigan bratyiznak, trojánicáznak. Az alábbi panaszos levél is erről való bizonyosság:

Tek. szerkesztő ur!

Dugovics újságíró a szegedi két filléres újság aug. 28. számában ír a szabadkai adókövetésről. Néhány példát elmondunk mi is. Réthi konskribáló uraság T. T. tarisznyás

városi képviselő lakásán is megjelent. Telt kancsó várta. Mikor már jócskán ittak, akkor kezdődött a hivatalos eljárás.

— Házam és 7 kapa szőlőm van — mondja a tarisznyás. Mult évi összes adóm 32 korona volt, mert hát én a Lázó embere vagyok.

— No hát igyunk Tókó bácsi, az adó marad a régiben.

Más helyen Z. L. papucsos így szólt:

— Házam, 7 és fél kapa szőlőm van, 2 segéddel dolgozom, az egyik mellettem dolgozik, a másik darabszámos. A vejem I. köri végrehajtó, a Lázó kortese, most pedig várnagy lesz, mert a Lázó pártolja. Jó rendőrhivatalnok lesz, mert úgy üt-vág, hogy gyönyörűség nézni. Czvin Danit is úgy mellbe vágta, mert az ellenzékre szavazott, hogy vért hányt.

— Hát az adóval hogy legyünk.

— Ugy vegye fel, hogy én inasokkal dolgozom, az évi adóm pedig összevissza 28 korona legyen.

Ilyen dolgok százával történtek Szabadkán, ahol az adókulcs is a Lázó tetszésétől függött. Ezt is felül kellene vizsgálni a pénzügyminiszternek.

Szerkesztő urnak alázatos szolgálója

Több szabadkai polgár.

Eddig a levél a melyből kitetszik, hogy az összejárás az adókiivetésnél is lehetséges. A városi ellenzék és a pénzügyi kormány figyelmét föl hívjuk az adóügyi visszaélésekre. A legcélszerűbb volna az adóhivatalt alapos vizsgálat alá venni.

— **Cáfolatot kérünk tanfelügyelő ur!** Nyári fürdőzéséből hazatért már dr. Tergina Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelő. Ez uton tudatjuk vele, ha ugyan még nem tudja, hogy a F. K. június 23. jul. 7 és 14. számában ifju Czékus Ferenc, Dorosma város képviselőtestületének tagja és Erdélyi Miklós, Horgos község képviselőtestületének tagja támadó cikkeket közöltek ellene, sőt hivatalos adatokkal bizonyították, hogy a megyei iskolák államosítása alkalmával „borravalókat” utalványoztatott ki magának és azokat föl is kezelte, dacára annak, hogy arra nem jogosult. Közöltük a cikkeket, de az „audiatur et altera pars” elvénel fogva tért adunk a cáfolatnak, mert alkalmas akarunk nyújtani olyan előkelő állású állami tisztviselőnek, mint dr. Tergina Gyula, hogy tisztázza magát. Cáfolatot kérünk tanfelügyelő ur!

— **Diákfogó ügynökök.** Az iskolai beiratásokkal megkezdődött a diákvadászat is. Egész sereg ügynök lesi a vidéki szülőket a pályaudvarokon és a szállók előtt. A rendőrség persze az ilyesmiről nem tud. Így történhetnek meg aztán a legbotrányosabb dolgok. A vidéki diákok így jutnak romlott erkölcsű családokhoz, ahol valósággal megmélyeződnek. Jó volna, ha a tanári kar tartana vizsgálatot az irányban, hogy milyen helyekre jut a vidéki tanuló ifjuság. A diákfogó ügynökösködést különben úgy kellene lehetetlenné tenni, hogy maga a tanári kar venné kezébe az elhelyezés dolgát, mert amíg ezen botrányos állapotok tartanak, addig a vidéki szülők sohasem lesznek biztonságban a diákfogdosó ügynökök elől.

— **Az üldözött tisztesség.** A mai romlott erkölcsöket mi sem jellemzi úgy, mint ez a levél, melyet elkeseredésében intézett hozzánk egy leány, aki tisztességes akar maradni és éppen ezért sehohsem kap alkalmazást. A levél a következő:

Tekintetes szerkesztőség!

Az elkeseredés készletet reá, hogy a t. szerkesztőséghez forduljak tanácsért, támogatásért. Anyánk meghalt, apánk pedig, aki szegény iparos ember, férjezett nővéremnél van Aradon. Én és hugom ki vagyunk dobva a nagy világba. Eddig több kávéházban voltunk alkalmazva, de csak rövid ideig volt maradásunk, mert a kenyérért nem akartuk becsületünket fölleadni. Így vagyunk ismét állás nélkül, egyik távoli rokonunknál, aki hitelbe tart bennünket addig, amíg állást nem kapunk. Sokan mondták már, hogy bolond vagyok, élnének jó módon, szerezhetnék éksze-

reket a becsületem árán. De inkább öngyilkossá leszek, semhogy a becsületesség lejtőjén a posványba sülyedjek.

Esedezem a t. szerkesztőséghez, karolja fel ügyemet, talán akad tisztaszivű, nemes lélek, aki gyermekek mellett vagy másnemű foglalkozást nyújt. Avagy talán a tisztességes nőnek el kell pusztulni Magyarországon?

Maradtam a t. szerkesztőség alázatos szolgálója

J. M a r i s k a.

Bizony-bizony szomorú irás ez. Hiszünk azonban, hogy tisztességes alkalmazást sikerül kapni mindkét leánynak, akik a Jerney-ház gondnokánál várják a jószerecsét, amely becsületes munkához és megélhetéshoz juttatja el.

— **Petőfi Zoltán szegedi emlékeiből.** A halhatatlan Petőfi Sándor egyetlen gyermeke, a korán elhalt Zoltán Szegeden járt a gimnázium VIII. osztályába. Osztálytársai közül többen élnek még, sőt él szállásadója is, Káló Antal gombkötő, akinek ipar-utcai házában lakott Petőfi Zoltán. Erős elhatározású, lobbanékony és rendkívül érzékeny természetű fiatal ember volt. Csaplár Benedek kegyesrendi tanár egyszer föl szólította felelni.

— Nem készültem — felelte Petőfi Zoltán kurtán.

Bántotta a tanárt ez és erélyes hangon szólt rá a fiúra. Hivatkozott apja emlékére is, akinek iskolatársa (t. i. Csaplárnak) volt. A megszegyenyítés azonban éppen az ellenkező hatást keltette. Petőfi Zoltán felugrott és szilárd léptekkel tartott az ajtó felé.

— Ide se teszem be többé a lábam — kiáltotta és teljes erővel becsapta az ajtót maga után.

Szavát be is váltotta. Irtak a gyámjának, Petőfi Istvánnak, aki kiegyenlítette a Zoltán diák tartozásait. Heves jelenet játszódott le a nagybácsi és az unokaöcs között Káló Antal házában.

— Most már le is veszem rólad kezem — mondta a nagybácsi, aki a heves jelenet alatt meg is ütötte unokaöcsét.

Petőfi Zoltán rövid ideig még Szegeden maradt, amíg a debreceni színház igazgatója szerződtette társulatához. Szegedről azonban nem egyedül távozott el, hanem a szép Belezna Katicával, aki akkor kardalosnő volt. A kívánatos barna leány halálosan beleszeretett a nagy költő fiába. Talán ez a nagy, perzselő szerelem is siettetette a nagy Petőfi fiának korai halálát. A szerelmi viszony azonban csak addig tartott, amíg a debreceni szintársulat tagjai voltak. Petőfi Zoltánt másfelé vetette a sors, Belezna Katica pedig tovább folytatta vándorutját a vidéken a kisebb szintársulatokkal.

— **Zeneiskolai értesítés.** A szegedi városi zeneiskola (1902—1903-ik tanéve f. évi szeptember hó 1-én kezdődik. A városi zeneiskolában az új tanév kezdetével a következő tanszakok adatnak elő: 1. Ének: a) magánének, b) karének. 2. Zongora. 3. Orgona. 4. Hegedű és mélyhegedű. 5. Gordonka. 6. Gordon. 7. Zeneelmélet: a) összhangzástan (Harmonielehre), b) ellenpontozat, c) alaktan, d) hangszereléstan. 8. Zene-történet. A karének — mint általános tantárgy — minden tanítványra nézve kötelező. 9. Fuvóhangszerek. 10. Zenekari osztályban az intézet tanulói 4 koronát, kültagok pedig havonként 6 koronát fizetnek. Azok, kik a hatodik osztályt elvégezték a kiművelési osztályba vétetnek föl. A tandíj minden egyes tanszakra egy évre 60 korona. A tandíj vagy egész évre egyszerre, vagy tíz havi részletben minden hó első napján előre fizetendő. A beiratások augusztus hó 30-tól szeptember hó 7-ig tartanak. Beiratási díj szegedieknek 2 korona, vidékieknek 4 korona. A tanév más nyilvános tanintézetekével egyidejűleg 10 hónapot foglal magában. A tanórák oly időben adatnak, hogy bármely nyilvános iskolát látogató növendék járhat a zeneiskolába, anélkül, hogy összeütközésbe jöjjön tanrendjével. — Szegedi Endre, igazgató.

— **Rablás a titkos bünbarlangban.** Isztendőök hosszú sora óta leplezgették a tit-

kos bünbarlangokat, ezek közt is leginkább özvegy Nagy Györgyné Török Piros rendőr özvegyre hívtuk föl a rendőrség figyelmét. Kutyába se vették föl szólalásainkat. A főkapitány, aki előszeretettel foglalkozott mindig a prostitucionális ügyekkel, a füle bojtját se mozdította meg. Ebbe a bünbarlangba vetődött a minap dr. B. B. ügyvéd, a zsebében 2400 koronával. A kerítőnőnél, aki már egész sereg leányt megrontott, két megrontott leány társaságában töltött több órát az ügyvéd, aki az éjszakát is ott töltötte. Reggelre eltűnt 2400 koronája az ügyvédnek, aki azonnal jelentést tett róla a rendőrségnek. A pénz nem került elő, de a rendőrség úgy a hirhedt Török Piros, mint a két leányt letartóztatta és átadta az ügyészségnek. A förtelmes bünügynök érdekes háttere is van, ami fényesen igazolja azon állításunkat, hogy a közromlás Szegeden általános. A két leány, akik a bünbarlangba rendszeresen jártak, jegygyűrűt visel az ujján. Két, tisztességes, fiatal iparosgéddel jártak jegyben, s már a házassági hirdető táblán szerepelt a nevük. Persze, a házasságból most már semmi sem lesz. A két menyasszony, amíg ártatlanságot hazudott a vőlegényének, a büntanyán csufolta meg nap nap után két, derék ember jóhiszeműségét.

— **Igyunk Boholti vizet!** A legocsóbb és legegészségesebb ásványviz az erdélyi Boholti-víz. Olcsóbb a szódánál és a legelső orvosi szaktekintélyek gyógyvizként ajánlják.

A szegedi főraktár kezelőség lapunkban közölt hirdetésre felhívjuk az olvasó figyelmét.

— **Első szegedi forgalmi iroda.** Igen életre való és hízagpótló vállalkozás volt Szegeden „forgalmi iroda” létesítése. A lapunk mai számában közölt hirdetésre külön is föl hívjuk olvasóink figyelmét.

Törlesztés

jelzálogkölcsonöket

földbirtokra 4%—4½% kamatra megfelelő tőketörlesztéssel 50 évig terjedhető visszafizetés mellett előleges költség nélkül gyorsan eszközöl Halmi Mór „Bank- és Jelzálogkölcson” üzlete Szegeden, Tisza Lajos-körut 27.

Haggenmacher — sörcsarnok.

Hétfőn

Urbán Lajos,

a hét minden napján pedig Szeged város legelőkelőbb zenekari tartanak **hangversenyt.**

Tisztelettel

Horváth János,
vendéglős.

Innen-onnan.

(Az olasz művész.)

Kovács János táviróftiszt és Palotás Fausztin honvédszázados a régi, jó időkben felruccantak Pestbudára némi tapasztalatok szerzése végett. Mendégéltek az utcán és azon tűnődtek, hol töltsék az estét, amikor Kovács Jánosnak szemébe ötlött az utcasarokra ragasztott, hatalmas plakát. Föltette a pápaszemét, ami tudományos színezetet szokott adni az arcának, és hangosan olvasta:

**Ma és minden este
már csak rövid ideig
a hirneves
Gilago Ferenc
tart hangversenyt...**

— Zsilázso Franceszko! — lelkesedett Kovács János. Ez valami hirneves olasz művész lehet. No ezt meghallgatjuk estére.

Palotás Fausztin is szemügyre vette a plakátot és hangosan föl kacagott,

— Tudod-e János — mondta aztán — ki ez a hirneves Zsilázso Franceszko?

— Hát ki lehetne más, mint valami olasz művész.

— Az ördögöt olasz. Magyar ez, még pedig szögedi cigány, a Gilagó Ferkó...

Szörnyen röstelte az olasz tudományát e felvilágosítás után Kovács János, akit sokszor meg is csipkedtek miatta...

(Az országos híri asztal.)

Pósa Lajos bátyánk asztaláról van szó. Országos hírnevű az ő asztala és társasága. Az irodalom jelesei és kisdedei ott szoktak lumpolni, az újságok pedig tele vannak vele. A reklám szárnyaira kapta, sőt maga Pósa bátyánk beleült a verses nagy dobba Lajos napjakra és hiva hivatogatóval csalogatja asztalához az alapvizsgákat és szigorlatot tett, vagy az azokkal adós tagokat.

Igy ünnepelteti magát Pósa bátyánk Lajos napján, amikor csak Kossuth Lajos emlékének volna szabad ünnepelni.

De még ezt nem szemrehányásként mondom. Ha mulat a Pósa-asztal nagyja-kicsinyje, ahhoz semmi köze másnak. De már az a nyilvánosság elé tartozik, hogy ez a reklámdobon hizlalt asztaltársaság mit is tett sok-sok évi működése alatt? Pósa ünnepelte Lajos napkor Kossuth Lajos helyett és az asztal tagjait. Az újságok pedig hasábokat zengedeztek róluk.

Szegeden is van asztaltársaság. A „szombatos“ nevezetű. Ez a társaság hazafias ünnepélyeket rendezett. A többek közt a pusztaszeri Árpád-ünnepet ez az asztaltársaság kezdeményezte, az Árpád-egyesületet ez alapította. Sőt mi több, ez az asztaltársaság ajánlott levélben kérte föl Pósa Lajost, a nagy, országos nevű költőt, hogy jöjjön el az Árpád-ünnepélyre — és ő még válasza sem érdemesítette a meghívókat, sőt el se jött az ünnepélyre. Talán feszélyezte volna a „nagy“ Pósa az a „kis“ Árpád-szobor, ahová ezek és ezek zarándokoltak imádkozni?

Bizony-bizony nagy szégyene a magyar sajtónak, hogy a lumpoló Pósa-asztallal többet foglalozik, mint a Tudományos Akadémiával...

(Sándor bácsi tanyáján.)

Gombos Sándor bátyánk vendégszerető házához vezérelt el nemrég a jó szerencse. Kellemes órákat töltöttem el nála. Az ő háza a régi udvarházakra emlékeztetett, amikor még a kocsis kerékszögét is kiszedte a gazda, csak hogy a vendégét ott marasztalja.

Sajnos, hogy én nem kocsin mentem oda, hanem gyalogszerrel, de azért az apostolok lovai nem igen akartak kivinni a vendégszerető tanyából, ahol jófajta boroska mellett elmélkedtünk a régi és mostani időkről.

Három szép szál legény-fia van Sándor bácsinak. Az egyik katonáknál szolgál, a másikat pedig most akarják befogni.

De ha a szabadságért kellene harcolni, négy honvéd kerülne ki a Gombos-tanyáról

(Ruttkay Máthé.)

Mamusich Lázár legkitartóbb ellenfele volt Ruttkay Máthé, Szabadka város nyugalmazott főkeresztése. Erős fáju, magyar ember. Szívós és kitartó. Abban a nagy birkózásban, melyet Mamusich Lázárral vívott, ő maradt fölül.

Elképzelhetetlen gazságokat követett el vele szemben a fölfüggesztett polgármester. Ki akarta turni az állásából. Felfüggesztette. Hamis vallomások alapján hivatalvesztésre ítélte, amit Bánffy Dezső idejében helyben hagyott a belügyi kormány is, pedig ártatlanságát közjegyzői okiratokkal igazolta Ruttkay. Más ember kétségbeesésében öngyilkossá lett volna. Ruttkay azonban rendületlenül küzdött tovább és a közigazgatási bíróság elégtételt is szolgáltatott neki a sok meghurcolásért és nyugdíjat állapított meg számára.

Szabadka város szennyeseinek leleplezésében tevékeny részt vett és „Igaz szó“ című lapjában kegyetlenül ostromozta a polgármester gonoszságait. Hogy a sors keze utólérte Mamusichot, abban nagy része van Ruttkaynak is, aki segített a sors kezét irányítani. Hogy a cél, Mamusich Lázár fölfüggesztése sikerült, beszűntette lapját és visszavonult a faiskolájába.

Jelenleg a „bombás“ házban vidám napokat töltünk Máthé barátommal, lévén ő szalmaözvegy...

(Táti.)

Az egész Bácska csak e néven ösméri Siebenburger Károly bátyánkat, a jeles író és történészt, aki legutóbb is nagy sikereket aratott „Bottyán generális“ című szindarabjával, amelyet a szegedi közönség is szeretne ösmerni. A darab nagy sikert aratott Szentesen is, Aradon pedig október 6 án kerül színre.

Nagy népszerűségnek örvend a „táti“ a színésznépek előtt, lévén ő színügyi bizottsági elnök is Szabadkán. Mondják, hogy a színésznők az ő kedvéért nyaralnak Palícson. Ha ez igaz, akkor a „táti“ büszke lehet sikereire, mert az idén is harminchat művésznő nyaralt Palícson.

Aki házat vagy földet örök áron eladni vagy haszonbérbe venni, aki kereskedősegédet, magán tanítót, tanítónőt keres, vagy aki ilyen alkalmazást keres,

aki házra, földre, kölcsönt akar fölvenni 40%, 50% vagy $\frac{1}{2}$ tőketörlesztéssel, aki házasságot akar kötni közvetítéssel, teljes bizalommal forduljon az

első szegedi

■ forgalmi irodához, ■

amely intézet Béccsel és minden nagyobb várossal összeköttetésben áll és a legnagyobb titoktartás mellett lelkiismeretesen jár el a megbízásokban.

Az első szegedi forgalmi iroda

dr. Rózsa Izso ügyvéd házában van, a színház mellett.

Lengyel Lőrincz

cs. és kir. udvari butor-gyáros.

Ujonan, modern berendezett műasztalossága Szeged, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb árak mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerinti egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezett butor-áruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a

Boholti-forrás

gyógyhatású ásványvizének főraktárát Szeged és vidéke részére átvettem s az a mai naptól fogva a t. közönség rendelkezésére áll. A

Boholti-ásványviz

kitünő összetételénél fogva nemcsak mint **gyógyviz** is igen ajánlható, hanem mint igen kellemes élvezeti víz, szénsavdús tartalmánál fogva **borral** vagy **szörppel** keverve, igen kellemes s mint ilyenek, egy család asztaláról sem szabad hiányoznia. A

Boholti-viz

naponta házhoz szállítva:

2 literes üvegekben üvegenként **18 kr.**

1 " " " " **11 kr.**

Tisztelettel

Pálfy Antal

Szeged, Attila-utca 8. sz.

Megrendeléseket elfogad **Kálmán Zsigmond** szállító ur is Bocskay-utca 9. sz. Telefon-szám 402.

Egyéves önkéntesi

egyenruhák

a legjobb kivitelben és legolcsóbb árak mellett készülnek

Nemes L. és Társa

egyenruházati intézetében.

S z e g e d e n, Klauzál-utca.

Politzer Sándor

aranyműves, ékszerésznél,
(Szeged, Klauzál-tér)

k a p h a t ó k

diszes, ezüstből készült

Kossuth-melltűk.

! Művészi kivitel, olcsó ár !!

Eladó háztelek.

Hétszáz négyszögöles háztelek a nagykoruton belül, olcsó árért eladó. Tudakozódhatni Római körut 3. szám alatt a tulajdonosnál.

Megkezdődött a vadászat!

Dusan felszerelt fegyverraktáramra felhívom a vadász-sport híveinek figyelmét. Fegyvereim kitűnően hordanak és a legújabb szerkezetűek. — Kérem dusan felszerelt fegyver-raktárom megtekintését.

Tisztelettel

Sebők Mihály.

Szeged, Széchényi-tér, Jerney-ház.

